

Pravi dobrotnik

ali

levica naj ne ve, kaj dela desnica.

(Igra v treh slikah.)

(Dalje.)

Marija (živo): Čuj! Ne zapusti sirot, ki vanj zaupajo.

Marta: Pokliči deco k večerji!

Marija: Bom, Marta. (Gre na desno.)

Marta (iskreno): Gospod Bog, oče vseh ubogih! Ti veš, kaj sta žrtvovali kontesi Marta in Marija! Ti veš, da ste hoteli le Tebi služiti in biti najnesrečnejšim, osirotelim deklicam varuhinji in krušni materi. Gospod, zato, ker sta sami tako bridko osiroteli! Gospod, pomagaj nama! Za moje in Marijine otročiče, Gospod!

Marija (z desne z otroki): Tako, male. Zdaj pa večerjat, kar je dal ljubi Bog. Sedite lepo za mizo! Po vrsti! Tončka, Lenka, Minka, Natašica, Vasilka! Prvo lepo križ napraviti, Lenka! Tako! Bog blagoslovi!

Deklice: Hvala, gospodična Marija.

Marta (Vasilki): No, Vasilka. Ali je dobro?

Vasilka: Doblo, lična Malta.

Marta: Da, Vasilka! V zavetišču je vse dobro.

Vasilka (kima): V smetišču.

Deklice (se smejejo): V smetišču. V smetišču — je rekla.

Marija: Pustite Vasilko. Majhna je še. Ko bo večja, bo že prav povedala. Pa kaj si ti, Lenka, tako tiha? Zakaj ne ješ?

Lenka: Nisem lačna, gospodična Marija.

Marta: Ta je lepa. Ni lačna!

Lenka: Res ne morem. (Začne jokati.)

Marija: Ampak, Lenka! Najstarejša si, pa se jočeš.

Lenka: Saj se moram.

Marija: Pa zakaj, otrok, zakaj?

Lenka: Vi pa gospodična Marta nimata nič večerjati.

Marta: Midve z Marijo? Lejte ga no, otroka. Boš lepo jedla?

Marija: Le jej, Lenka. Pa za naju z Marto se nikar ne boj. Midve...

Lenka: Pri gospodu... pri Stiskalčiču sem čula... (joče še krčeviteje).

Marta: Kaj pa si čula?

Marija: Povej lepo, Lenka.

Lenka: Da ste, da ste... siroti, da nimata nič...

Marija: Ljubi otrok! Pa tega verjeti ne smeš. Kako da nimava nič? Ali bi mogli dati, če bi nič ne imeli? Jej! Jaz in Marta sva sploh že jedli.

Marta: To je! Kar lepo jej, otrok, pa ne skrbi za naju.

Lenka: Bom, da ne boste huda, gospodična Marta. (Molk.)

Marija: Kaj? Je li dobra marmelada?

Deklice: Dobra.

Marija: Le potrpite, pa lepo pridne bodite. Ko bodo boljši časi, bo še boljši. No, reci, Tončka, kaj bi ti najrajši jedla?

Tončka: Jetrno klobaso.

Marija: Ni slabo, mesojedka! Pa Minka?

Minka: Zamorca v srajci.

Marija: Sladkosnedka. Pa Vasilka?

Vasilka: Vse v smetišču.

Deklice (se smejejo).

Marta: Kaj neki. Naša mala je najlepše povedala.
Minka: Me druge pa tudi nekaj znamo. Ali naj povemo?
Marija: I, kaj pa takega?
Tončka: Novo povest.
Marija: Tako? Kdo vam jo je pa povedal?
Natašica: Lenka.
Marija: O! To pa je nekaj. Le brž. Katera bo povedala?
Minka: Vsaka nekaj, gospodična Marija. Lenka naj začne.
Marija: No, Lenka.
Lenka: Vam in gospodični Marti, ker sta tako, tako dobri.
Marta: Lepó, Lenka. No! Čujmo.
Lenka: Je sveti Jošt pobožen bil,
vsak grižljaj z reveži delil.
Nekoč, ko je že vse razdal,
v skrbéh mu kuhar je dejal:
Minka: »Kako z večerjo bo, gospod?
Saj kuham, če vem vzeti kod.
A danes vzeti kje, ne znam,
hleb kruha le še v shrambi imam!
Hleb kruha, to veliko ni,
če smem povedati, za tri:
za vas, za mé in še za psa,
ki tudi rad svoj grižljaj imá.«
Lenka: Je modro svetec božji del:
Tončka: »Hleb kruha deš? Bodi vesel!
Razreži ga na kose tri,
pa vsak naj delež svoj dobi.«
Lenka: Je kuhar hleb edini vzal,
na troje rezati začel.
Potrka... Beden siromak
se svetcu zgrudil je na prag.
Minka: »Če imaš, daj!«
Lenka: — je kuhar del,
a svetec je drugače htel:
Tončka: »Ne vidiš? Od gladu medlí!
Tako naj delež moj dobi!«
Lenka: Potrka drugi siromak
za kruh, še revnejši prosjak.
In svetec božji ne mudi,
kruh kuharjev mu podeli...
Potrka v tretje. Psetov kos
odnesel je ubožec bos.
Nevoljno kuhar godrnja,
a svetec božji se smehlja:
Tončka: »Če božja volja ni, pa ni,
da siti v pósteljo bi šli.
Le tó narobe bi biló,
če se zglasi za kruh še kdo.«
Lenka: Potrka res.
Minka: »No, kaj pa bo?«
Lenka: Nevoljen kuhar je tako.
Odpreti svetec mu veli,
proseče k nebu vpre oči.

Z neba začuje tisti čas
prosjakov trojih sveti glas:

Natašica: »Odpri in vzemi in preštej!«

Lenka: Odpira kuhar vrata. Glej,
pred vrati troje voz stoji,
na njih zapisano stoji:
za kruha kos po voz blaga,
za Jošta, kuharja in psa.

Marija: Ljube moje! To je lepo. Potrka v tretje... (Trkanje na levi.) Kaj
pa to?

Marta: O Bog! Gospod Stiskalčič! Po najemnino prihaja. Otroci, pojdite!
(H vratom, da bi odprla.) Pojdite!

Deklice: Lahko noč, gospodična Marta! Lahko noč, gospodična Marija.

Marija: Lahko noč, male! Molite same. Kmalu pridem za vami.

Deklice (odhajajo na desno. Lenka čaka za priprtimi vrati in izgine šele,
ko je gospod Stiskalčič prišel in povedal svoje).

Stiskalčič: Trkam, čakam. Ne vem, kakšen red je tu. Ampak jaz ljubim
red. Red mora biti. Muß sein! (Se nerodno pokloni.) Dober večer!

Marta: Klanjam se, gospod, klanjam se. Izvolite sest. Naše sirotice so ve-
čerjale. Zato nisem mogla takoj odpreti.

Marija: Izvolite, gospod Stiskalčič. (Mu nudi stol.)

Stiskalčič (sede): Prosim. Ampak, kaj sem že rekel? Da, red, red. To je
najvišje, red.

Marta (je vzela iz omare steklenico vina in mu naliva): Zares, gospod. Tudi
moje mnenje. Red mora biti. Izvolite, gospod, pokusiti.

Stiskalčič: Red vlada svet. (Pokusi vino.) Izvrstno vino pijete.

(Konec prihodnjič.)

Leopold Turšič:

Odprimo svoja okenca . . .

Odprimo svoja okenca,
odprimo na stežaj,
prihaja k nam prek polj in trat
prelepi vitez maj!

Ves solnčen je njegov obraz,
in vse na njem žari:
narava ogrnila mu
zlat plašč je z biseri.

Junak prihaja spet, da bi
mladost osladil nam;
ko radosti nam zvrhal bo,
bo v svet odšel drugam.

Po logih ptičic-pevčic zbor
že v čast mu žvrgoli,
naj tudi naša pesmica
v pozdrav mu zadoni!

